

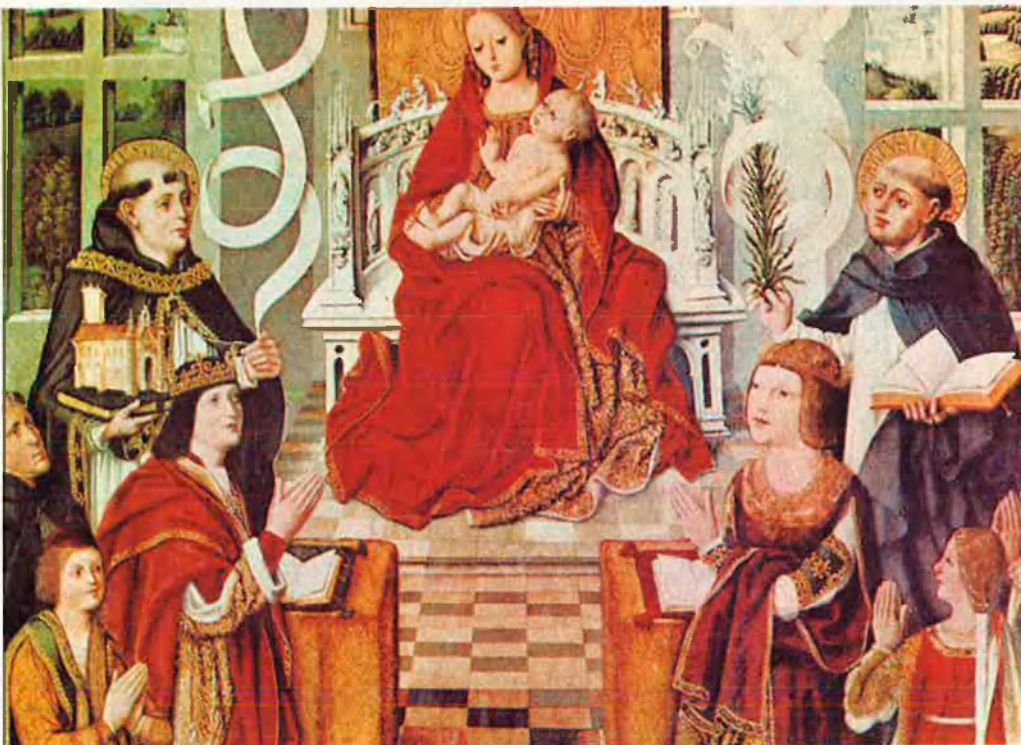
Isabel la Catòlica, però no tant

A finals de novembre es decidirà al Vaticà si s'engega de nou el procés de beatificació d'Isabel la Catòlica. Ni l'església espanyola ni la Conferència Episcopal creuen oportú que el tema passi a més que una senzilla anècdota; en cas contrari, es preveuen nefastes conseqüències.

La notícia que la Congregació per a la Causa dels Sants es reunirà aquest mes al Vaticà a fi, entre altres temes, de veure si reinicia el procés de beatificació d'Isabel la Catòlica, ha estat un motiu de sorpresa en l'església dels Països Catalans. Sorpresa, incredulitat, i també, ¿per què no?, causa d'una certa hilaritat.

On no ha fet gens ni mica de gràcia aquesta iniciativa ha estat en la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), ja que sembla que la possibilitat que es repregui el procés de beatificació de la monarca castellana pot resultar una considerable font de conflictes, que ara com ara no es creu oportú d'afrontar. La iniciativa de la beatificació, doncs, no parteix de l'església espanyola, al contrari d'allò que s'hauria pogut pensar inicialment, sinó de l'arquebisbat de Puerto Rico, que, segons s'apunta, en aquest procés en pot sortir beneficiat. Benefici que estaria presidit, amb el pretext de la celebració del V Centenari, per un interès per reivindicar una major independència dels Estats Units i, per tant, de l'àrea de domini anglosaxó.

Malgrat que la posada en marxa de nou de l'estudi de beatificació d'Isabel la Catòlica parteixi d'un sector de l'església centramericana, el que també és cert és que la iniciativa ha trobat un camp abonat amb anterioritat per l'església espanyola durant l'època franquista. En concret, el tema va iniciar-se a principis dels anys 50, i hi va tenir una especial rellevància l'arquebisbe de Valladolid (fins al 1970) monsenyor García Goldaraz. Aquesta ini-

Isabel la Catòlica.

ciativa va ser *aparcada* per Pau VI, el 1974. De fet, la beatificació d'Isabel la Catòlica va tenir com a finalitat assolir la santificació d'una reina a qui es considerava un dels pilars simbòlics de la creació de la nació espanyola.

UN MIRACLE

Per assolir aquest objectiu, des de Valladolid es va recopilar i enviar a Roma una extensa biografia històrica de la reina castellana, amb caràcter crític —que, no obstant, sembla que estava impregnada de judicis difícilment descontextualitzables de l'època, lloc i esperit amb què va ser confeccionada—, signada, com en tot procés de beatificació, per

tres especialistes. Aquesta biografia, que consta de 27 volums i al voltant de 80.000 documents, és el denominat *Positio*, que obra en el poder del Plenari de Cardenals de la Congregació de Ritus de la Causa dels Sants, i és el primer pas per a la discutida santificació. Per això, quan ara l'arquebisbat portorriqueny ha reobert el tema, s'ha trobat que un dels requisits exigits per Roma estava ja acuradament complimentat.

Habitualment, el següent pas a dur a terme és l'examen d'un miracle, entenent com a miracle el guariment d'un malalt fet per la persona a santificar que no tingui una explicació lògica des del punt de vista de la ciència mèdica. El

Positio, acompanyat del miracle, més la demostració de les virtuts cristianes en grau heroic que se suposen al personatge estudiat, són les demandes necessàries per a la beatificació. Com ja hem exposat, la causa d'Isabel la Catòlica es troba en el primer punt.

En cas que la Congregació per a la Causa dels Sants, de la qual és prefecte el cardenal Pietro Palazzini, determini reiniciar l'estudi de beatificació d'Isabel la Catòlica, a l'església espanyola se li presenta un tema que pot fer aflorar multitud de greuges històrics. És sabut que, en essència, Isabel la Catòlica va ser la causant de l'expulsió de centenars de milers de

jueus i moriscos de la Península Ibèrica, que sota el seu govern la Inquisició va adquirir la dissortada fama històrica de què gaudeix, i que la conquesta d'Amèrica –amb tota la controvèrsia inherent al fet– va ser auspiciada per la reina castellana.

a la dura crítica que ha fet monsenyor Suquía, president de la CEE, la setmana passada contra el PSOE, per "abús de poder", per "imposar una cultura laicista", i per "ridiculitzar constantment allò moral i religiós"– han fet que la reobertura del procés de beatificació de la reina castellana

panyola com ho havia fet el règim franquista–, tampoc sembla probable que el PSOE, en exercici del neonacionalisme espanyol que el caracteritza, vulgui traure'n el pertinent profit polític. Per contra, la distància que cada volta separa més el partit del govern de l'església, precisa-

de Polònia, país en què religió i estat estan fortament imbricats, i que una de les idees predominants de Joan Pau II durant el seu pontificat ha estat la constant proposta, com a model, de l'estat cristià. De fet, el Sant Pare té un accentuat interès a evitar que el concepte del sagrat desa-

Joan Pau I.

ESGLÉSIA I PSOE, MALES CARES

És clar, doncs, que, en cas que la Congregació decideixi estudiar de nou el procés de beatificació, a part de la lògica protesta de les comunitats jueva i musulmana a l'estat espanyol, les qüestions enumerades anteriorment despertarien de la letargia a què les havia condemnat Pau VI amb l'*aparcament* del tema, i s'iniciaria un debat que en poc pot beneficiar la ja de per si polèmica celebració del V Centenari.

Això i el delicat moment que travessen les relacions entre la Conferència Episcopal Espanyola i el govern de l'estat –s'ha de fer referència

hagi estat un tema inoportú, fins al punt que la publicació de la Comissió Episcopal pel V Centenari no n'ha fet esment en cap dels seus números. Igualment, un dels personatges més carismàtics de l'església espanyola, ara apartat de l'arquebisbat –però sempre agut observador–, monsenyor Tarancón, va declarar en l'entrevista de Miquel Alberola (El Temps núm. 336) que la santificació d'Isabel la Catòlica era "un tema perillós", i que "s'hauria de tornar a parar".

Desmarcada doncs la CEE d'aquesta iniciativa, per més que tendeixi a uniformar l'estat espanyol –i per tant no aprofiti la possibilitat d'utilitzar Isabel la Catòlica com a emblema de la *unificació es-*

ment per practicar "la imposició d'una cultura laicista" que amb tanta contundència li ha criticat el president de la Conferència Episcopal, indica que el PSOE combatrà amb "burla" o silenci la possible santificació de la monarca castellana. I que també políticament la iniciativa de la beatificació ha de significar més un perjudici que un benefici per a la celebració del V Centenari.

Si des de la Congregació per a la Causa dels Sants es determina reobrir el procés de beatificació d'Isabel la Catòlica, el fet només pot contemplar-se des de l'òptica que es tracta d'una qüestió que rep el vist-i-plau del Sant Pare. En cap cas pot oblidar-se que el Papa Wojtyła prové

paregui de l'àmbit social de les diverses cultures cristianes, i, segons aquest punt de vista, és evident que política i religió més que punts de discrepància han de trobar elements que els uneixin.

Bé és cert que Isabel la Catòlica potser no és el personatge històric –per moltes obvies i llastimosos raons que ara seria llarg d'enumerar– que més s'adiria, amb una possible beatificació, a encarnar un símbol de l'estat confessional; però en tot cas aquesta és una decisió que pertoca a la Congregació per a la Causa dels Sants, que es reunirà a finals d'aquest mes de novembre.

Eduard Company